

แนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2*

GUIDELINES FOR DEVELOPING THE CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE DIGITAL AGE EDUCATIONAL EXTENSION SCHOOL UNDER THE MAE HONG SON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE, AREA 2

พิมดารินทร์ แทะยา*, นลธวัช ยุทธวงศ์

Pimdarin Taeya*, Nalatawat Yuthawong

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ตาก ประเทศไทย

Faculty of Education, Northern College, Tak, Thailand

*Corresponding author E-mail: pimdarintaeya@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล 2) หาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล และ 3) ประเมินแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 264 คน ใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินเป็นเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ผู้บริหารไม่ใช้การตัดสินใจในกรอบความคิดทางจริยธรรม 2) แนวทางการพัฒนาที่สำคัญประกอบด้วยหลายด้าน โดยเน้นการเป็นแบบอย่างที่ดีตามจรรยาบรรณวิชาชีพ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการกำหนดวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาตนเองของผู้บริหาร 3) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาเหล่านี้ พบว่า มีทั้งความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัลเป็นสิ่งที่จำเป็นและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี การพัฒนาทักษะการบริหารจัดการในยุคดิจิทัล และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการศึกษา ยุคดิจิทัล ซึ่งการดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้จะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา

* Received September 15, 2024; Revised October 5, 2024; Accepted October 12, 2024

Abstract

This research aims to: 1) Study the current state and issues regarding the characteristics of professional school administrators in the digital age; 2) Find development strategies for these characteristics; and 3) Evaluate the development strategies for professional school administrators in the digital age at expanded educational opportunity schools under the Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 2. The study employs a mixed-methods research design, with a sample of 264 school administrators and teachers. Research tools included questionnaires, interviews, and evaluation forms. Data analysis involved calculating percentages, frequencies, means, standard deviations, and content analysis. The findings revealed that: 1) The overall current characteristics of professional school administrators in the digital age are at a high level, with the most common issue being the lack of ethical decision-making; 2) Important development strategies encompass various aspects, emphasizing the importance of being a good role model according to professional ethics, involving all stakeholders in defining the vision and development directions of the school, and self-improvement for administrators; 3) The evaluation results indicate that these development strategies are both feasible and beneficial at a high level. This reflects the necessity and practicality of developing school administrators to possess characteristics suitable for the digital age, focusing on enhancing technological leadership, developing management skills in the digital era, and promoting technology use. Additionally, it is important to emphasize the creation of networks both within and outside the school to exchange knowledge and experiences in managing education in the digital age. Implementing these strategies will lead to sustainable improvements in the quality of education at expanded educational opportunity schools.

Keywords: Development Strategies, Characteristics of Professional School Administrators in The Digital Age, School Administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ทั้งกาย ใจ สติปัญญา และคุณธรรม เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มุ่งพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีทักษะและความสามารถ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสารสนเทศ วิธีชีวิตของมนุษย์จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยใหม่

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ โดยต้องมีทักษะการบริหารจัดการที่ทันสมัยและมีความเป็นมืออาชีพ การบริหารจัดการที่ดีจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการทางการศึกษา (วงศ์ะลี ยังยืน, 2564) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการในยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาครูและนักเรียนให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีและสร้างวัฒนธรรมที่ยั่งยืนในสถานศึกษา การเป็นผู้นำที่มีทักษะในยุคดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาก้าวสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและผู้เรียน ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูมีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และผู้เรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้บริหารควรเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยเทคนิคที่ทันสมัย และสร้างโอกาสทางสังคมเพื่อความเท่าเทียมและความเชื่อมั่นในคุณภาพชีวิตของผู้เรียน (สงบ อินทรมณี, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มุ่งพัฒนาการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียงและ SDGs ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้บริหารให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่นี้ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น การศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพในยุคดิจิทัล ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษา ทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและยกระดับการศึกษาในภูมิภาคต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. หาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
3. ประเมินแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 38 โรงเรียน ใน 3 อำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ในปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น จำนวน 595 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 38 โรงเรียน ใน 3 อำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ในปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้ 1) แบ่งประชากรออกเป็นชั้นภูมิโดยใช้โรงเรียนเป็นตัวแปรแบ่งชั้นภูมิ 2) กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน 3) สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ และแนวคิด และหลักการเกี่ยวกับยุคดิจิทัล เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหา ของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัล

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยกำหนดค่า IOC รายข้อต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ ผลปรากฏว่าได้ค่า IOC รายข้อ 0.50 ขึ้นไป ทุกข้อ

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มที่ใช้ในการวิจัย แต่ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.960

4. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการแก้ไขปรับปรุงนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่งเพื่อตรวจสอบความ สมบูรณ์ของแบบสอบถาม จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตเพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ส่งหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

2. ขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 แจกแบบสอบถาม ชี้แจงวัตถุประสงค์ และแจ้งกำหนดนัดหมาย เพื่อรับแบบสอบถามคืน เพื่อแบบสอบถามที่เก็บคืนมาตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ คำนวณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามือ อาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 สอบถามปัญหาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์หาค่าความถี่และหาค่าร้อยละ

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

หาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ โดยกำหนดกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อเก็บข้อมูลโดยใช้แบบการสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามขอบเขตด้านเนื้อหา 6 ด้าน สร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด โดยกำหนดกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับเป็นแหล่งข้อมูล จำนวน 9 คน จากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง เป็นการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล เพื่อเก็บข้อมูลโดยใช้แบบการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. กลุ่มผู้รู้ เป็นคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน
2. กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน
3. กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาจาก 3 ขนาด จำนวน 3 ท่าน

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและการทดสอบเครื่องมือ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์ นำผลการวิจัยในแบบสอบถามปัญหาของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ที่มีปัญหามากที่สุด มาเป็นแนวทางในการสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์
2. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา และความครอบคลุมตามขอบเขตเนื้อหาที่จะวิจัย พร้อมให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล แล้วเสนอรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มละ 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 9 คน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเสนอแนะและตรวจสอบคุณสมบัติ
2. ส่งหนังสือของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ซึ่งมีโครงร่างฯ และแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิศึกษาล่วงหน้าก่อนให้สัมภาษณ์
3. เก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง หรือผู้ทรงคุณวุฒิอนุญาตให้มีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบในการสัมภาษณ์เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงานการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (แจกแจงความถี่และจัดลำดับ แล้วสรุปอุปนัย นำเสนอแบบความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้แบบประเมินเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 38 โรงเรียน ใน 3 อำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ในปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น จำนวน 264 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบประเมินแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เนื้อหาจะเป็นการสอบถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและทดสอบแบบประเมิน โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการและสร้างแบบประเมินแนวทางที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ครอบคลุม และข้อเสนอแนะก่อนนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์เป็นแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่งเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมิน จัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตเพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ส่งหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 พร้อมทั้งได้ขออนุญาตประชุมชี้แจงกลุ่มตัวอย่างในการจัดเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยแจกแบบประเมินด้วยตนเอง
2. ขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เสร็จแล้วแจกแบบประเมิน ชี้แจงวัตถุประสงค์ และแจ้งกำหนดนัดหมายเพื่อรับแบบประเมินคืน นำแบบประเมินที่เก็บคืนมาได้ทั้งหมด จำนวน 264 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

1.1 สภาพปัจจุบันคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับสภาพปัจจุบันคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.86	0.91	มาก
2	ด้านการจัดการระบบ	3.89	0.89	มาก
3	ด้านวิชาการ	3.91	0.88	มาก
4	ด้านการบริหารจัดการ	3.94	0.89	มาก
5	ด้านสังคมและชุมชน	3.91	0.88	มาก
6	ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร	3.94	0.87	มาก
รวมเฉลี่ย		3.91	0.88	มาก

จากตารางที่ 1 สภาพของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลกำลังเปลี่ยนแปลงวงการ การศึกษาอย่างรวดเร็ว บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจึงทวีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีการกิจสำคัญในการสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษา ผลการวิจัยล่าสุดจากสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้เผยให้เห็นถึงประเด็นท้าทายด้านคุณธรรมจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งปัญหาสำคัญ 3 ประการที่พบ ได้แก่ ผู้บริหารไม่ใช้การตัดสินใจในกรอบความคิดทางจริยธรรม ผู้บริหารไม่สนับสนุนพฤติกรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรมในชุมชนของโรงเรียน และผู้บริหารไม่เป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางจริยธรรม ปัญหา เหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 2 ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการตัดสินใจเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร พัฒนาหลักสูตรภาวะ ผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สร้างระบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่ให้น้ำหนักกับมิติด้าน คุณธรรมจริยธรรม จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการบริหารเชิงจริยธรรมระหว่างผู้บริหารในเขตพื้นที่ ผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส ควรจัดทำแผนพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรม ริเริ่มโครงการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนและชุมชน สร้างกลไกการตัดสินใจที่โปร่งใสและอิงหลักจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ในการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ชุมชนและผู้ปกครองในพื้นที่ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน ทางจริยธรรมของโรงเรียน สนับสนุนและติดตามการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียน ให้ข้อมูล ป้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารและบุคลากร และสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษา ควรปรับปรุงหลักสูตรให้เน้นการพัฒนาทักษะการตัดสินใจเชิงจริยธรรม จัดทำกรณีศึกษาที่ เกี่ยวข้องกับประเด็นจริยธรรมในบริบทของโรงเรียนขยายโอกาส พัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร

การยกระดับคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงแต่จะส่งผลดีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นการวางรากฐานสำคัญในการสร้างสังคมที่มีคุณธรรม ผ่านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ นักเรียน ครู และชุมชน ในยุคดิจิทัลที่ข้อมูลข่าวสารแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว การตัดสินใจบนพื้นฐานของ คุณธรรมจริยธรรมยิ่งทวีความสำคัญ เพราะจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากทุกภาคส่วน การนำ ผลการวิจัยนี้ไปใช้อย่างจริงจังและเป็นระบบ จะเป็นก้าวสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยาย โอกาสในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน สร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มี

คุณภาพในยุคดิจิทัล ท้ายที่สุด การลงทุนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การลงทุนในอนาคตของการศึกษาไทยและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลที่ต้องการการพัฒนาอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่อง

1.2 ปัญหาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีดังนี้

ตารางที่ 2 ปัญหาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ที่	รายการ	ระดับของปัญหา	
		ความถี่	ร้อยละ
1	ไม่พบปัญหา	43	16.29
2	ผู้บริหารไม่เป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางจริยธรรม	112	42.42
3	ผู้บริหารไม่ใช้การตัดสินใจ ในกรอบความคิดทางจริยธรรม	165	62.50
4	ผู้บริหารไม่สร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อขึ้นนโยบาย	107	40.53
5	ผู้บริหารไม่แสดงออกถึงความมีเหตุผลการเคารพนับถือและมีมนุษยสัมพันธ์	64	24.24
6	ผู้บริหารไม่มีทักษะในการเขียนและการสื่อสารด้วยคำพูดและท่าทางสุภาพ	58	21.97
7	ผู้บริหารไม่สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้ง และความตึงเครียด	92	34.85
8	ผู้บริหารไม่สนับสนุนพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ในชุมชนของโรงเรียน	125	47.35

จากตารางที่ 2 การยกระดับคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกุญแจสู่การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลกำลังเปลี่ยนแปลงวงการการศึกษาอย่างรวดเร็ว บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายิ่งทวีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีการกิจสำคัญในการสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษา ผลการวิจัยล่าสุดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้เผยให้เห็นถึงประเด็นท้าทายด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาโรงเรียน ปัญหาสำคัญ 3 ประการที่พบ ได้แก่ ผู้บริหารไม่ใช้การตัดสินใจในกรอบความคิดทางจริยธรรม ร้อยละ 62.50 ผู้บริหารไม่สนับสนุนพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมในชุมชนของโรงเรียน ร้อยละ 47.35 และผู้บริหารไม่เป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางจริยธรรม ร้อยละ 42.42 ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ ดังนี้ สำหรับหน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการตัดสินใจเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร พัฒนาหลักสูตรภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สร้างระบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่ให้น้ำหนักกับมิติด้านคุณธรรมจริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดทำแผนพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรม ริเริ่มโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนและชุมชน สร้างกลไกการตัดสินใจที่โปร่งใสและอิงหลักจริยธรรม สำหรับชุมชนและผู้ปกครอง ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของโรงเรียน สนับสนุนและติดตามการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียน ให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารและบุคลากร และสำหรับสถาบันผลิตและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ควรปรับปรุงหลักสูตรให้เน้นการพัฒนาทักษะการตัดสินใจเชิงจริยธรรม จัดทำกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นจริยธรรมในบริบทของโรงเรียนขยายโอกาส พัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร

สรุปได้ว่า การยกระดับคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงแต่จะส่งผลดีต่อการบริหารจัดการโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นการวางรากฐานสำคัญในการสร้างสังคมที่มีคุณธรรม ผ่านการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ครู และชุมชน ในยุคดิจิทัลที่ข้อมูลข่าวสารแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว การตัดสินใจบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรมยิ่งทวีความสำคัญ เพราะจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากทุกภาคส่วน การนำผลการวิจัยนี้ไปใช้อย่างจริงจังและเป็นระบบ จะเป็นก้าวสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในยุคดิจิทัล ท้ายที่สุด การลงทุนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การลงทุนในอนาคตของการศึกษาไทยและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

2. แนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลมี ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยมีบุคลิกภาพที่น่านับถือและมีภาวะผู้นำที่ดี สนับสนุนให้ครูและบุคลากรแสดงออกถึงคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน พร้อมทั้งให้การสนับสนุนและชื่นชมเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการแสดงออกด้านนี้อย่างชัดเจน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดระบบการบริหารที่ชัดเจน โดยให้ครูและบุคลากรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และวิเคราะห์สภาพของสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจด้านวิชาการ วางแผนแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

2.4 ด้านบริหารจัดการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารจัดการองค์กรแบบมีส่วนร่วมให้โอกาสทั้งครู บุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ และแนวทางในการจัดการองค์กรของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายที่สัมพันธ์กับชุมชน ส่งเสริมทักษะและทัศนคติที่ดีเพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ให้โอกาสชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา และทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมอย่างยั่งยืน

2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองเพื่อพัฒนาตนเองอย่างตรงจุด ใช้องค์ความรู้ที่มีในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และรับการพัฒนาจากภายนอกเพื่อเสริมสร้างความรู้และแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดี

3. ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.77) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.78)

สรุปได้ว่า ผลการวิจัยจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพที่สอดคล้องกับความท้าทายในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีการกิจสำคัญในการสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล ประการแรก การเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นรากฐานสำคัญของภาวะผู้นำในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องแสดงออกถึงบุคลิกภาพที่น่านับถือและมีภาวะผู้นำที่ดี สนับสนุนให้ครูและบุคลากรแสดงออกถึงคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน พร้อมทั้งให้การสนับสนุนและชื่น

ชมเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการแสดงออกด้านนี้อย่างชัดเจน ประการที่สอง การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารควรจัดระบบการบริหารที่ชัดเจน โดยเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ วิเคราะห์ สภาพของสถานศึกษา และวางแผนทางในการจัดการองค์กร เพื่อขับเคลื่อนโรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ประการที่สาม การส่งเสริมการพัฒนาด้านวิชาการเป็นหัวใจของการยกระดับคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจด้านวิชาการ วางแผนแนวทางการพัฒนาหลักสูตร และกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ประการที่สี่ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเป็นกลยุทธ์สำคัญในการระดมทรัพยากรและสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ให้โอกาสชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา และทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมอย่างยั่งยืน และประการสุดท้าย การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง ใช้องค์ความรู้ที่มีในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และเปิดรับการพัฒนาจากภายนอกเพื่อเสริมสร้างความรู้ และแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดี สำหรับผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางพัฒนาดังกล่าว พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเหมาะสมและความสำคัญของแนวทางนี้ สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้ หน่วยงานต้นสังกัดควรนำแนวทางนี้ไปกำหนดเป็นนโยบาย และแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่ สถาบันพัฒนาผู้บริหารควรปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารให้สอดคล้องกับแนวทางที่นำเสนอ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางนี้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาตนเองและปรับปรุงการบริหารจัดการโรงเรียน ครู บุคลากร และชุมชนควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและติดตามการพัฒนาของผู้บริหารตามแนวทางนี้

การนำแนวทางเหล่านี้ไปปฏิบัติอย่างจริงจังและเป็นระบบ จะช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมให้กับนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

1.1 สภาพปัจจุบันคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการบริหารในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดที่กล่าวว่าการเป็นผู้นำที่มีทักษะในยุคดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาก้าวสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม (สุกัญญา แซ่ม้อย, 2561) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ที่พบว่า คุณลักษณะ

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แม้จะอยู่ในระดับมาก แต่ก็สะท้อนให้เห็นว่าอาจต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาด้านนี้เพิ่มเติม และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทุกด้านอยู่ระหว่าง 0.87 - 0.91 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีความสอดคล้องกัน ไม่แตกต่างกันมากนัก (ไพชนันต์ อ่อนซ้อย, 2563); (ฐิติมา กาบแก้ว, 2560)

โดยสรุป ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพในยุคดิจิทัลในระดับมาก แต่ยังมีโอกาสในการพัฒนาเพิ่มเติม โดยเฉพาะในด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ปัญหาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ บริหารไม่ใช้การตัดสินใจในการรอบความคิดทางจริยธรรม สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารอาจยังขาดความตระหนักหรือทักษะในการใช้หลักจริยธรรมประกอบการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฐิติมา กาบแก้ว และ Bass, B. M. & Avolio, B. J. ที่เน้นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมในการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ปัญหารองลงมา คือ ผู้บริหารไม่สนับสนุนพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ในชุมชนของโรงเรียน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารอาจยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในวงกว้าง ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ปัญหาที่พบในลำดับที่สาม คือ ผู้บริหารไม่เป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางจริยธรรม สะท้อนถึงความสำคัญของการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร และแนวคิดที่เน้นความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ตาม ปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารไม่มีทักษะในการเขียนและการสื่อสารด้วยคำพูดและท่าทางสุภาพ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารส่วนใหญ่มีทักษะการสื่อสารที่ดีพอสมควร แต่ก็ยังมีโอกาสในการพัฒนาเพิ่มเติม มีผู้ตอบว่าไม่พบปัญหาเพียงร้อยละ 16.29 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังมีปัญหาด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาอีกมาก (ฐิติมา กาบแก้ว, 2560); (Bass, B. M. & Avolio, B. J., 1993)

ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาหลักของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลอยู่ที่ด้านคุณธรรมจริยธรรม ทั้งในแง่ของการตัดสินใจ การสนับสนุนพฤติกรรมที่ดี และการเป็นแบบอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในข้อ 1.1 ที่พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคตควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมเป็นพิเศษ เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. แนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

2.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ประกอบวิชาชีพครู ตามจรรยาบรรณของครู และควรแสดงออกด้านบุคลิกภาพที่ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ความเคารพนับถือ มีภาวะผู้นำที่ดีงาม มีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แสดงออกในด้านความมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีกับนักเรียน ซึ่งได้สอดคล้องกับ Bass, B. M. & Avolio, B. J. ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ กระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตามโดยพยายามเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้ไปสู่ระดับที่สูงขึ้นผู้นำจะต้องดูแลเอาใจใส่ผู้ตามเป็นรายบุคคล เป็นการทำให้ผู้ตามรู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญ (Bass, B. M. & Avolio, B. J., 1993)

2.2 ด้านการจัดการระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดระบบการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่จุดมุ่งหมายหรือบรรลุตามสิ่งที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ ประกอบด้วย ความสามารถในการบริหารจัดการ มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารงานวิชาการ โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม บริหารงานด้วยความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค (จิตติมา กาบแก้ว, 2560)

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำด้านวิชาการ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจ กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และมุ่งให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตามแผนการศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อครูผู้สอน คือ ผู้ที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการจัดการเรียนการสอน

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกำหนดวิสัยทัศน์และแนวทางการจัดการ สร้างระบบฐานข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ข้อมูลถูกต้อง ทันสมัย และเข้าถึงได้ง่าย การศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก (มนิรัตน์ สุดเต้, 2563)

2.5 ด้านสังคมและชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนทั้งองค์กรและชุมชนสู่เป้าหมายร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Magnuson, W. C. ที่พบว่า ผู้บริหารควรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการศึกษาและการบริหารสถานศึกษา ความสามารถในการติดต่อและทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีมเป็นสิ่งสำคัญ การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน คุณลักษณะเหล่านี้ช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนรอบโรงเรียน (Magnuson, W. C., 2007)

2.6 ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร การพัฒนาตนเองในเชิงบริหารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งพบว่า ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถกำหนดเป้าหมายการบริหารงานที่ชัดเจน และนำแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (ปานัสม์ ชุมภูยาละ, 2563)

3. ความเป็นไปได้และประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ความเป็นไปได้และประโยชน์ในระดับมาก แนวทางนี้จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ แม้จะต้องเผชิญกับบริบทที่แตกต่างกันและข้อจำกัดต่าง ๆ นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวย สนับสนุนเทคโนโลยี และประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการสอนที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในส่วนของการเป็นประโยชน์ เนื่องจากช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำบุคลากรดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการที่กำหนดไว้ได้สำเร็จ และสามารถเผยแพร่แนวทางที่พัฒนานี้ต่อผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจตุรพล แสนศิลา ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับสูงสุด (จตุรพล แสนศิลา, 2564)

ผลการวิจัยแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bass และ Avolio เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่เน้นการมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตาม

ผ่านการเป็นแบบอย่างที่ดี การสนับสนุน และการดูแลเอาใจใส่เป็นรายบุคคล ประเด็นนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงแต่ต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเท่านั้น แต่ยังต้องมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลักยึดในการปฏิบัติงานด้วย ในด้านการจัดการระบบและการเป็นผู้นำทางวิชาการ ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของฐิติมา กาบแก้ว ที่เน้นความสำคัญของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและการบริหารงานวิชาการ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน และผลการศึกษาของมณีนรัตน์ สุดเต๊ะ ที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ประเด็นนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและการบริหารจัดการสมัยใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นอีกประเด็นสำคัญที่ผลการวิจัยชี้ให้เห็น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Magnuson ที่เน้นความสำคัญของการสื่อสารและการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ประเด็นนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทเป็นตัวเชื่อมระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อสร้างความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับงานวิจัยของปณัฏฐ์ ชุมภูยาละ ที่เน้นความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหาร ประเด็นนี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการเรียนรู้และปรับตัวอย่างต่อเนื่องของผู้บริหารในยุคดิจิทัล และความเป็นไปได้และประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาที่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของจตุรพล แสนศิลา ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับสูงสุด ประเด็นนี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการนำแนวทางการพัฒนาไปประยุกต์ใช้จริงในบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

โดยสรุป ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรม ทักษะการบริหารจัดการ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การใช้เทคโนโลยี การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อรับมือกับความท้าทายในยุคดิจิทัลและยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีวะในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันและคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีวะโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาตนเองในเชิงบริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาสำคัญ คือ ผู้บริหารไม่ใช้การตัดสินใจในกรอบความคิดทางจริยธรรม ไม่สนับสนุนพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมในชุมชนของโรงเรียน และไม่เป็นอย่างที่ที่ดีด้านจริยธรรม แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีวะ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม การจัดการระบบ วิชาการ บริหารจัดการ สังคมและชุมชน และการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร โดยเน้นการเป็นแบบอย่างที่ดี การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ในระดับมาก โดยเน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมและการบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลมุ่งพัฒนาผู้บริหารให้เป็นมืออาชีวะ สถานศึกษาควรใช้ผลวิจัยในการวางแผนพัฒนาบุคลากรและยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาควรศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีวะในยุคดิจิทัล เพื่อปรับใช้ให้เหมาะกับบริบทพื้นที่และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีวะในยุคดิจิทัล ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีวะในยุคดิจิทัล และควรมีการศึกษา

เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลระหว่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากับโรงเรียนประเภทอื่น

เอกสารอ้างอิง

- จตุรพล แสนศิลา. (2564). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 3. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฐิติมา กาบแก้ว. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ปานัสม์ ชุมภูยาละ. (2563). แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 2. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ไพชยนต์ อ่อนช้อย. (2563). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- มณีรัตน์ สุดเต้. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 2. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- วงศ์วะลี ยิ่งยืน. (2564). คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 5(1), 15-27.
- สงบ อินทรมณี. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 16(1), 353-360.
- สุกัญญา แซ่มช้อย. (2561). การบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bass, B. M. & Avolio, B. J. (1993). Transformational leadership A response to critiques. theory and research: Perspectives and directions. Open Journal of Leadership, 4(3), 49-80.
- Magnuson, W. C. (2007). The characteristics of successful school business managers. In Master of Educational Administration dissertation Branch Educational Administration, University of Southern California. University of Southern California.